

Individuelt solvensbehov 2013

Danske
Bank
koncernen

Danske Bank

Indhold	Side
1. Indledning	3
2. Proces for opgørelse af tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov	4
2.1 Grundlag for kapitalstyring	4
2.2 Risikoidentifikation	5
2.3 Den interne vurdering af tilstrækkelig basiskapital	5
2.4 Det individuelle solvensbehov	6
3. Definitioner af de vigtigste risikotyper, som koncernen arbejder med	9
4. Stresstestmetode og -forudsætninger	10
5. Supplerende oplysninger	11

1. Indledning

Formålet med denne redegørelse om individuelt solvensbehov er at opfylde oplysningsforpligtelserne i kapitaldækningsbekendtgørelsen af 16. december 2011, bilag 20, punkt 5-10, samt lov om finansiel virksomhed. Redegørelsen omfatter Danske Bank koncernen og de juridiske enheder Danske Bank A/S, delkoncernen Realkredit Danmark koncernen samt Realkredit Danmark A/S.

Redegørelsen er et supplement til Danske Bank koncernens årlige rapport om risikostyring, hvor yderligere information kan indhentes. Nærværende redegørelse indeholder:

- en beskrivelse af proces og metode til opgørelse af tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov
- en samlet opgørelse af tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov
- definitioner af de vigtigste risikotyper, som koncernen arbejder med
- en beskrivelse af stresstestmetode og -forudsætninger

Danske Bank koncernen arbejder koordineret med overvågning af risici via kredit- og risikoafdelinger i både Danske Bank A/S og Realkredit Danmark A/S. Realkredit Danmark A/S er et datterselskab ejet af Danske Bank A/S og indgår i den samlede redegørelse for Danske Bank koncernen, jf. kapitaldækningsbekendtgørelsen § 60, stk. 7. Nærværende redegørelse, herunder beskrivelse af proces og metode til opgørelse af tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov, er dækkende for de nævnte selskaber og offentliggøres på de respektive selskabers hjemmesider.

Konklusion

Danske Bank koncernens individuelle solvensbehov blev ved udgangen af december 2013 beregnet efter kapitalbehovet i henhold til Søjle I+. Det individuelle solvensbehov udgjorde 88,3 mia. kr. svarende til 10,4 pct. af de risikovægtede aktiver. Sammenholdt med en basiskapital og solvensprocent på henholdsvis 182,0 mia. kr. og 21,4 pct. var der en overdækning på 93,7 mia. kr.

Det internt opgjorte solvensbehov var 8,1 pct. af risikovægtede aktiver (RWA) eller 2,3 procentpoint lavere end solvensbehovet opgjort efter Søjle I+.

2. Proces for opgørelse af tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov

2.1 Grundlag for kapitalstyring

Hovedformålet med kapitalstyring i Danske Bank er at understøtte koncernens forretningsstrategi, samt sikre at koncernen er tilstrækkeligt velkapitaliseret til også at modstå et betydeligt tilbageslag i makroøkonomien.

Det er en naturlig del af finansielle institutioners forretning at påtage sig risici, og til tider opstår tab. Disse tab dækkes først og fremmest af instituttets indtjening. Hvis indtjeningen i et givet år ikke er tilstrækkelig, dækkes tabene af overdækningen; det vil sige den del af basiskapitalen, der overstiger det individuelle solvensbehov.

Koncernens kapitalstyringspolitikker og -metoder sikrer, at der er tilstrækkelig kapital til at dække de risici, der er forbundet med koncernens aktiviteter. Alle betydelige risici styres ved hjælp af avancerede metoder, der om nødvendigt tilpasses på baggrund af ekspertvurderinger.

Grundlaget for kapitalstyring udvikles over tid og vurderes løbende i forhold til internationale retningslinjer og "best practice"-anbefalinger. Danske Bank følger nøje med i nye nationale såvel som internationale tiltag, der kan have betydning for koncernens kapitalforhold og grundlaget for kapitalstyring.

Kapitalstyring i Danske Bank baserer sig på den såkaldte Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP). Koncernens ICAAP, herunder også ICAAP for datterselskaber, udgør koncernens primære kapitalstyringsredskab og er med til at understøtte gennemsigtigheden i forhold til kapital og risici på tværs af koncernen.

De lovgivningsmæssige rammer for kapitalstyringen er forankret i CRD (Capital Requirements Directive¹) og består af tre søjler:

- **Søjle I** er fastlagte matematiske formler for udregning af risikovægtede aktiver (RWA) vedrørende kreditrisiko, markedsrisiko og operationel risiko. Minimumskravet til kapitalen er 8 pct. af RWA
- **Søjle II** indeholder rammerne for indholdet af ICAAP, herunder identifikation af kreditinstituttets risici, opgørelse af kapitalbehov og stresstest. Endvidere omfatter Søjle II SREP (Supervisory and Evaluation Process), som er dialogen mellem tilsynet og kreditinstituttet om instituttets ICAAP
- **Søjle III** omhandler markedsdisciplin og oplysningsforpligtelser vedrørende risiko og kapitalstyring

Hvor Søjle I opgør risici og kapitalkrav ud fra ensartede regler for alle institutter, tages der under udarbejdelse af ICAAP (under Søjle II) højde for individuelle karakteristika i et givet institut, ligesom alle relevante risikotyper skal inddrages, uanset om de indgår i Søjle I eller ej.

I ICAAP identificerer ledelsen de risici, banken er eksponeret mod med henblik på at vurdere koncernens risikoprofil. Når risici er identificeret kan koncernen vurdere, hvordan disse skal reduceres, hvilket typisk foregår via forretningsgange, procedurer, beredskabsplaner og andre metoder. Endeligt vurderer koncernen, hvilke risici der skal afdækkes med kapital. I ICAAP opgøres ligeledes det individuelle solvensbehov på baggrund af blandt andet interne modeller for økonomisk kapital ligesom koncernen udfører stresstest, der skal sikre, at koncernen altid har tilstrækkelig kapital til at understøtte den valgte forretningsstrategi.

2.2 Risikoidentifikation

Danske Bank er involveret i en række forretningsaktiviteter, som kan opdeles i fem overordnede segmenter: Bankaktiviteter, markedsaktiviteter, kapitalforvaltning, forsikringsvirksomhed og tværgående koncernaktiviteter. Sidstnævnte dækker ledelsesmæssige aktiviteter, der ikke kan henføres til en enkelt aktivitet, men som understøtter alle aktiviteterne bredt. Hver aktivitet medfører forskellige risici, som hver især kan henføres til en af de syv hovedkategorier, der udgør en del af grundlaget for koncernens risikostyring.

¹ Kapitalkravsdirektivet (CRD) er et EU-direktiv, der fastlægger reglerne for kreditinstitutters kapitaldækning. Direktivet er udarbejdet på baggrund af Basel II, der er et sæt internationale retningslinjer for kreditinstitutters kapitaldækning.

RISIKOIDENTIFIKATION PÅ TVÆRS AF AKTIVITETER	Danske Bank koncernens risici						
	Kreditrisiko	Markedsrisiko	Operational risiko	Pensionsrisiko	Forsikringsrisiko	Forretningsrisiko	Likviditetsrisiko
Bankaktiviteter	✓	✓	✓			✓	✓
Markedsaktiviteter	✓	✓	✓			✓	✓
Kapitalforvaltning			✓			✓	
Forsikring (Danica)					✓		
Koncernaktiviteter			✓	✓		✓	✓

Regelgrundlaget for Søjle II², der i henhold til dansk lovgivning indeholder 17 risikoelementer, skal vurderes i ICAAP. Nedenfor vises de 17 elementer (rækkerne) i forhold til koncernens syv risikokategorier (kolonnerne). Tabellen viser også de elementer, der stresstestes.

RISIKOELEMENTER VURDERET I ICAAP	Danske Bank koncernens risici							
	Kreditrisiko	Markedsrisiko	Operational risiko	Pensionsrisiko	Forsikringsrisiko	Forretningsrisiko	Likviditetsrisiko	Stresstest
Generelt, herunder strategiske planer	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Indtjening		✓			✓	✓		✓
Vækst								✓
Kreditrisici	✓							✓
Markedsrisici		✓	✓	✓				✓
Koncentrationsrisici	✓	✓					✓	✓
Koncernrisici				✓				✓
Likviditetsrisici							✓	✓
Operationelle risici			✓	✓				✓
Kontrolrisici			✓					✓
Virksomhedens størrelse			✓					✓
Afviklingsrisici	✓		✓					✓
Strategiske risici					✓			✓
Omdømme risici			✓		✓			✓
Renterisici uden for handelsbeholdningen		✓						✓
Eksterne risici			✓		✓			✓
Andre forhold	✓		✓				✓	✓

2.3 Den interne vurdering af tilstrækkelig basiskapital

ICAAP under Søjle II er koncernens interne vurdering af tilstrækkelig kapital. Processen er individuelt tilrettelagt i forhold til det enkelte kreditinstitut og dækker alle væsentlige risici.

En vigtig del af processen for fastsættelse af det individuelle solvensbehov er at vurdere om beregningen af koncernens solvensbehov tager hensyn til alle væsentlige risici, som koncernen står overfor. Koncernen foretager denne vurdering i relation til både Søjle I+ og økonomisk kapital. Der foretages kvalitative tillæg til solvensbehovet, hvis resultatet af modelberegningerne ikke synes at være tilstrækkeligt forsigtigt, for eksempel hvis koncernen skønner, at der er behov for en mere forsigtig tilgang end hvad Søjle I-reglerne eller den beregnede økonomiske kapital tilsiger. Der er etableret en proces, hvor tillæg kvantificeres på basis af input fra interne eksperter. Kapitaltillæg er additive, selv om de kan overlappe hinanden, og dermed repræsenterer processen en konservativ og forsigtig vurdering af koncernens solvensbehov.

Koncernen sætter ikke kapital af til likviditetsrisiko, men reducerer denne risiko gennem blandt andet beredskabsplaner og stresstestanalyser. Koncernen anerkender, at en stærk kapitalposition er en forudsætning for at opretholde en stærk likviditet.

² Jf. Bekendtgørelse om kapitaldækning, bilag 1.

I processen evaluerer koncernen det samlede kapitalbehov med udgangspunkt i interne modeller, samt sikrer at de rette risikostyringssystemer er anvendt. ICAAP består også af kapitalplanlægning for at sikre, at koncernen altid har tilstrækkelig kapital til at understøtte den valgte forretningsstrategi. Stresstest er til dette formål et vigtigt planlægningsredskab.

Koncernen sikrer overholdelse af godkendte risikolimits og -overvågning via en fast cyklus for rapportering af udviklingen i risikomål til bestyrelse og direktion. Rapportering til direktion og bestyrelse omfatter blandt andet ICAAP-rapportering, samt kvartalsvis rapportering om opfyldelse af kapital- og placeringsbestemmelser. En udvidet ICAAP-rapport forelægges Danske Banks bestyrelse til godkendelse årligt, og bestyrelsen modtager ligeledes kvartalsvise ICAAP overvågningsrapporter. Som en del af ICAAP-rapporteringen vurderer Danske Banks bestyrelse også en årlig rapport, der identificerer koncernens risikoprofil. Danske Banks bestyrelse gennemgår desuden på bestyrelsesmøder kvartalsvis rapportering og opgørelse af det individuelle solvensbehov samt tilstrækkelig basiskapital.

2.4 Det individuelle solvensbehov

Ifølge dansk lovgivning skal alle kreditinstitutter offentliggøre det individuelle solvensbehov. For koncernens vedkommende gælder disse regler Danske Bank A/S og Realkredit Danmark A/S.

Det individuelle solvensbehov er den basiskapital af en størrelse, type og fordeling, som er passende til at dække de risici, som et institut er eksponeret mod. Solvensbehovet er i Danske Bank vurderet ud fra følgende mål, hvoraf det højeste er det bestemmende:

- **Kapitalbehovet ifølge Danske Banks interne modelapparat vedrørende økonomisk kapital:**
Koncernen anvender økonomisk kapital som en intern metode til måling af kapitalbehovet på 12 måneders sigt. Økonomisk kapital er et vigtigt element i stresstests og anvendes også til risikobaseret prisfastsættelse og allokering af kapital på baggrund af koncernens aktuelle kapitalniveau. Økonomisk kapital beregnes på baggrund af interne modeller og eventuelle tillæg baseret på kvalitative vurderinger.

Økonomisk kapital er et point-in-time (PIT) estimat, og reflekterer således koncernens vurdering af den aktuelle risiko, hvorimod det regulatoriske kapitalkrav er baseret på through-the-cycle (TTC) og downturn parametre, der reflekterer et gennemsnit over en økonomisk cyklus. Ændringer i makroøkonomien påvirker således økonomisk kapital hårdere end kapitalkravet under Søjle I. PIT PD³ parameteren er lavere end TTC PD⁴ parameteren i en periode med makroøkonomisk opsving og højere end TTC PD parameteren i en periode med makroøkonomisk tilbagegang.
- **Kapitalkravet under Søjle I, hvor der tillægges ekstra kapital for at dække de risici, som ikke dækkes under Søjle I (Søjle I+):**
Ved opgørelse af kapitalbehovet efter Søjle I+ er der foretaget tillæg til kapitalkravet under Søjle I, for risici som ikke er tilstrækkeligt dækket under Søjle I. Det drejer sig eksempelvis om pensions- og forretningsrisici samt særlige kreditrisici i den aktuelle konjunktursituation. For såvel Søjle I+ som økonomisk kapital foretages tillæg for at tage højde for eventuel usikkerhed ved risikomodellerne, og der inddrages løbende kvalitative vurderinger af, om kapitalniveauet er tilstrækkeligt til at dække koncernens risici.
- **Kapitalkravet under Basel I-overgangsreglerne:**
Der er indført grænser for, hvor meget kapitalkravet kan reduceres for banker, der vælger at anvende de avancerede metoder til beregning af kreditrisiko. Sådanne reduktioner er indført gradvis frem til ultimo 2011. Overgangsreglerne vil gælde i Danmark indtil ultimo 2017. Kapitalkravet i henhold til Basel I-overgangsreglerne kan maksimalt reduceres med 20 pct. af kapitalkravet under Basel I. Revisionerne til kapitalkravsdirektivet (CRD IV) indeholder forslag om at fastholde overgangsreglerne for yderligere et antal år.

Danske Bank vurderer løbende, om kapitalniveauet er tilstrækkelig konservativt.

Der er i henhold til lovgivningen en vis valgfrihed af metode til opgørelse af det individuelle solvensbehov. Det er vurderingen, at koncernens tilgang er tilstrækkelig forsigtig, da der tages højde for følgende:

- Kapitalkravet beregnet i Søjle I tillægges kapital til dækning af risici, som ikke er omfattet af Søjle I
- Koncernen tager højde for usikkerhed ved risikomodellerne, og der inddrages løbende kvalitative vurderinger af, om kapitalniveauet er tilstrækkeligt til at dække koncernens risici

³ Point-in-time Probability of Default (PIT PD) er sandsynligheden for, på et givet tidspunkt, at en kunde misligholder et lån inden for de næste 12 måneder.

⁴ Through-the-cycle Probability of Default (TTC PD) er PIT PD konverteret til en steady state parameter, det vil sige at konjunkturudsving udjævnes.

Koncernens individuelle solvensbehov kan opdeles og henføres til de vigtigste risikotyper. Opdelingen er foretaget med udgangspunkt i koncernens økonomiske kapital ved 99,9 pct.-fraktilen.

Danske Bank koncernen og Danske Bank A/S

INDIVIDUELT SOLVENSBEHOV

31. december 2013	Danske Bank koncernen		Danske Bank A/S	
	Mia. kr.	Pct. af risiko-vægtede aktiver	Mia. kr.	Pct. af risiko-vægtede aktiver
Kreditrisiko	48,7	5,7	48,7	7,4
Markedsrisiko	7,7	0,9	7,7	1,2
Operationel risiko	5,7	0,7	5,7	0,9
Øvrige risici	6,6	0,8	6,6	0,9
Internt opgjort tilstrækkelig basiskapital og individuelt solvensbehov	68,7	8,1	68,7	10,4
Tillæg for risici i søjle I+	19,6	2,3	4,1	0,7
Tillæg for overgangsregler	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilstrækkelig basiskapital og individuelt solvensbehov	88,3	10,4	72,8	11,1
Basiskapital	182,0	21,4	179,0	27,2
Kapitalbuffer	93,7	11,0	106,2	16,1

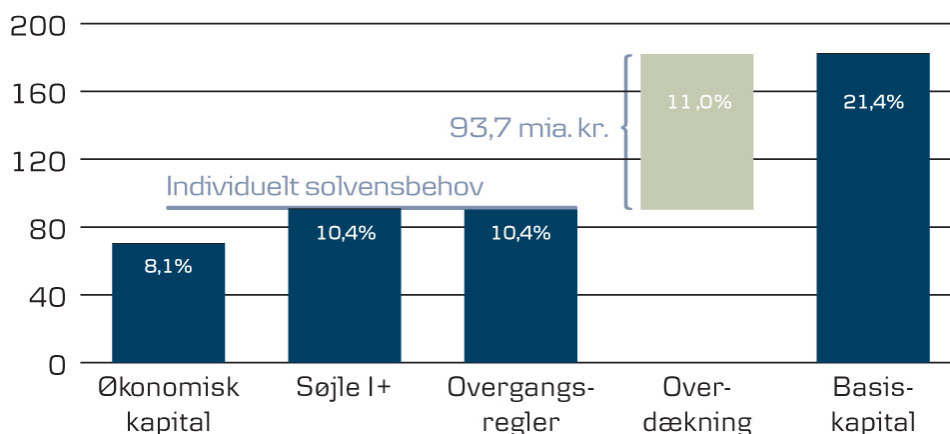
Danske Bank koncernens individuelle solvensbehov blev ved udgangen af december 2013 beregnet efter kapitalbehovet i henhold til Søjle I+. Det individuelle solvensbehov udgjorde 88,3 mia. kr. svarende til 10,4 pct. af de risikovægtede aktiver. Sammenholdt med en basiskapital og solvensprocent på henholdsvis 182,0 mia. kr. og 21,4 pct. var der en overdækning på 93,7 mia. kr.

Det internt opgjorte solvensbehov var 8,1 pct. af risikovægtede aktiver (RWA) eller 2,3 procentpoint lavere end solvensbehovet opgjort efter Søjle I+.

Danske Bank koncernens internt opgjorte individuelle solvensbehov baseres på koncernens økonomiske kapital. Med 5,7 pct. udgjorde kreditrisiko langt den største andel af de enkelte risici, der er dækket af økonomisk kapital, som i alt udgør 8,1 pct. Markedsrisiko og operationel risiko tilsammen udgjorde 1,6 pct. Øvrige risici, som svarer til 0,8 pct. af de risikovægtede aktiver, omfatter pensionsrisiko, forretningsrisiko og andre faktorer som f.eks. eventuelle kvalitative tillæg.

INDIVIDUELT SOLVENSBEHOV OG SOLVENSPROCENT, 31. DECEMBER 2013

Mia. kr.

Realkredit Danmark koncernen og Realkredit Danmark A/S

INDIVIDUELT SOLVENSBEHOV

31. december 2013	Realkredit Danmark koncernen		Realkredit Danmark A/S	
	Mia. kr.	Pct. af risiko-vægtede aktiver	Mia. kr.	Pct. af risiko-vægtede aktiver
Kreditrisiko	12,6	9,4	12,6	9,4
Markedsrisiko	0,2	0,2	0,2	0,2
Operationel risiko	0,8	0,6	0,8	0,6
Øvrige risici	0,3	0,2	0,3	0,2
Internt opgjort tilstrækkelig basiskapital og individuelt solvensbehov	13,9	10,4	13,9	10,4
Tillæg for risici i søjle I+	0,0	0,0	0,0	0,0
Tillæg for overgangsregler	11,7	8,7	11,7	8,8
Tilstrækkelig basiskapital og individuelt solvensbehov	25,6	19,1	25,6	19,2
Basiskapital	45,5	34,0	45,5	34,0
Kapitalbuffer	19,9	14,9	19,9	14,8

3. Definitioner af de vigtigste risikotyper, som koncernen arbejder med

- **Kreditrisiko**

Risiko for tab som følge af, at modparter, herunder debitorer, helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser over for koncernen. Kreditrisiko inkluderer følgende risikotyper:

- Landerisiko: Risiko for tab som følge af et lands økonomiske vanskeligheder eller politiske situation, herunder risiko for tab som følge af nationalisering, ekspropriering og gældssamlægning
- Afviklingsrisiko: Risiko for tab som følge af afvikling af betalinger f.eks. betaling for valutatransaktioner og handel med værdipapirer, herunder derivater. Risikoen opstår, når koncernen afsender betaling, før det kan godtgøres, at modparten har opfyldt sine forpligtelser
- Modpartsrisiko: Risiko for tab på derivatkontrakter som følge af en kundes misligholdelse af sine forpligtelser

- **Markedsrisiko**

Risiko for tab som følge af, at dagsværdien af koncernens aktiver eller forpligtelser ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene. Markedsrisiko består af:

- Renterisiko
- Valutarisiko
- Aktierisiko
- Obligationsspændrisiko
- Inflationsrisiko
- Råvarerisiko

- **Operationel risiko**

Risiko for tab som følge af utilstrækkelige eller fejlagtige interne procedurer, menneskelige eller systemmæssige fejl samt eksterne begivenheder, herunder juridiske risici. Strategisk risiko og omdømmerisiko indgår ikke i definitionen.

- **Øvrige risici**

Øvrige risici omfatter pensionsrisiko, forretningsrisiko og andre elementer f.eks. eventuelle kvalitative tillæg.

Pensionsrisiko er den risiko, som koncernen har for krav om yderligere indbetalinger til ydelsesbaserede pensionsordninger til nuværende og tidligere medarbejdere.

Forretningsrisiko, herunder strategisk risiko og omdømmerisiko, er risiko for tab som følge af ændringer i eksterne eller interne omstændigheder, der skader koncernens omdømme eller indtjening. Denne risiko bestemmes primært af faktorer, der ligger uden for koncernens kontrol. Kort sagt er det risikoen ved at være til stede i markedet.

- **Andre tillæg**

Udover det internt beregnede individuelle solvensbehov og solvensbehovet opgjort efter Søjle I+ har koncernen også medtaget tillæg som følge af bindende Basel I overgangsregler.

For en yderligere beskrivelse af de enkelte komponenter henvises til Risikostyring 2013, som findes på www.danskebank.com/ir.

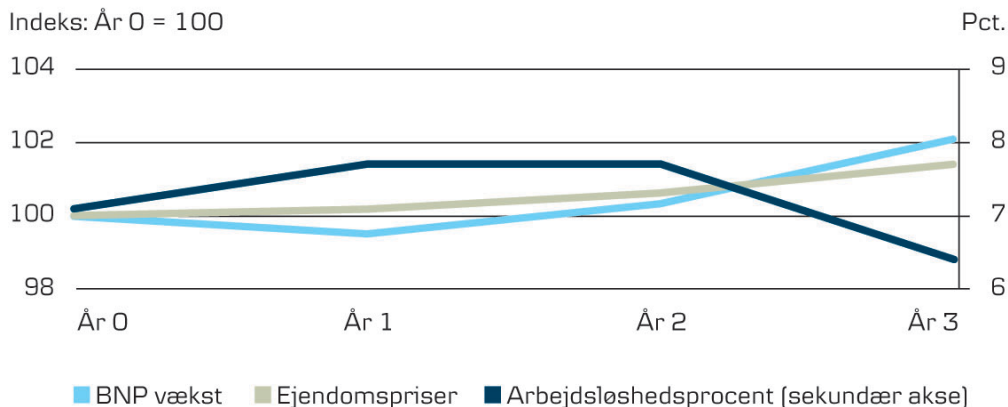
4. Stresstestmetode og -forudsætninger

Stresstests er en del af ICAAP og en vigtig metode til at analysere koncernens risikoprofil. Formålet med stresstest er at bestemme effekten af mulige negative begivenheder på koncernens kapitalkrav i Søjle I og den økonomiske kapital. Stresstests udgør også en del af den interne kapitalplanlægning.

Ved opgørelse af det individuelle solvensbehov benyttes i henhold til lovgivningen et mild recession-scenarie. Koncernen benytter i den interne kapitalplanlægning en række stresstest-scenarier, der er hårdere end mild recession.

STRESS TEST FORUDSÆTNINGER (MILD RECESSION)

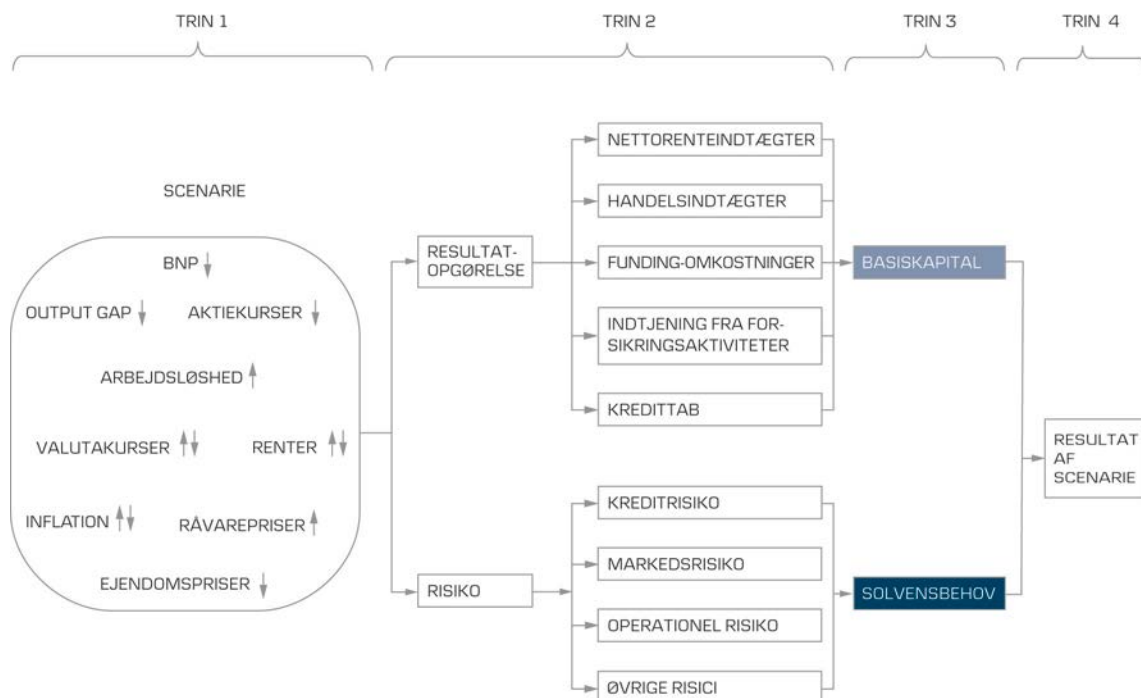
Indeks: År 0 = 100

Note: Tallene er beregnet på baggrund af et RWA-vægtet gennemsnit af de markeder, koncernen opererer på.

Siden 2005 har koncernen gennemført kvartalsvise stresstests, der viser effekten af forskellige økonomiske scenarier af en varighed på tre til fem år.

Koncernens stresstestmetode består af fire trin: (1) valg af scenarie, (2) oversættelse af scenarie, (3) stresstestberegninger og (4) evaluering af resultater og metode. Koncernen evaluerer løbende hovedscenarierne og deres relevans. Scenarier, der synes mest relevante i forhold til risici og den aktuelle økonomiske situation, analyseres minimum en gang om året. Nye scenarier kan tilføjes, hvis det vurderes relevant. Scenarierne er en vigtig del af koncernens kapitalplanlægning i ICAAP.

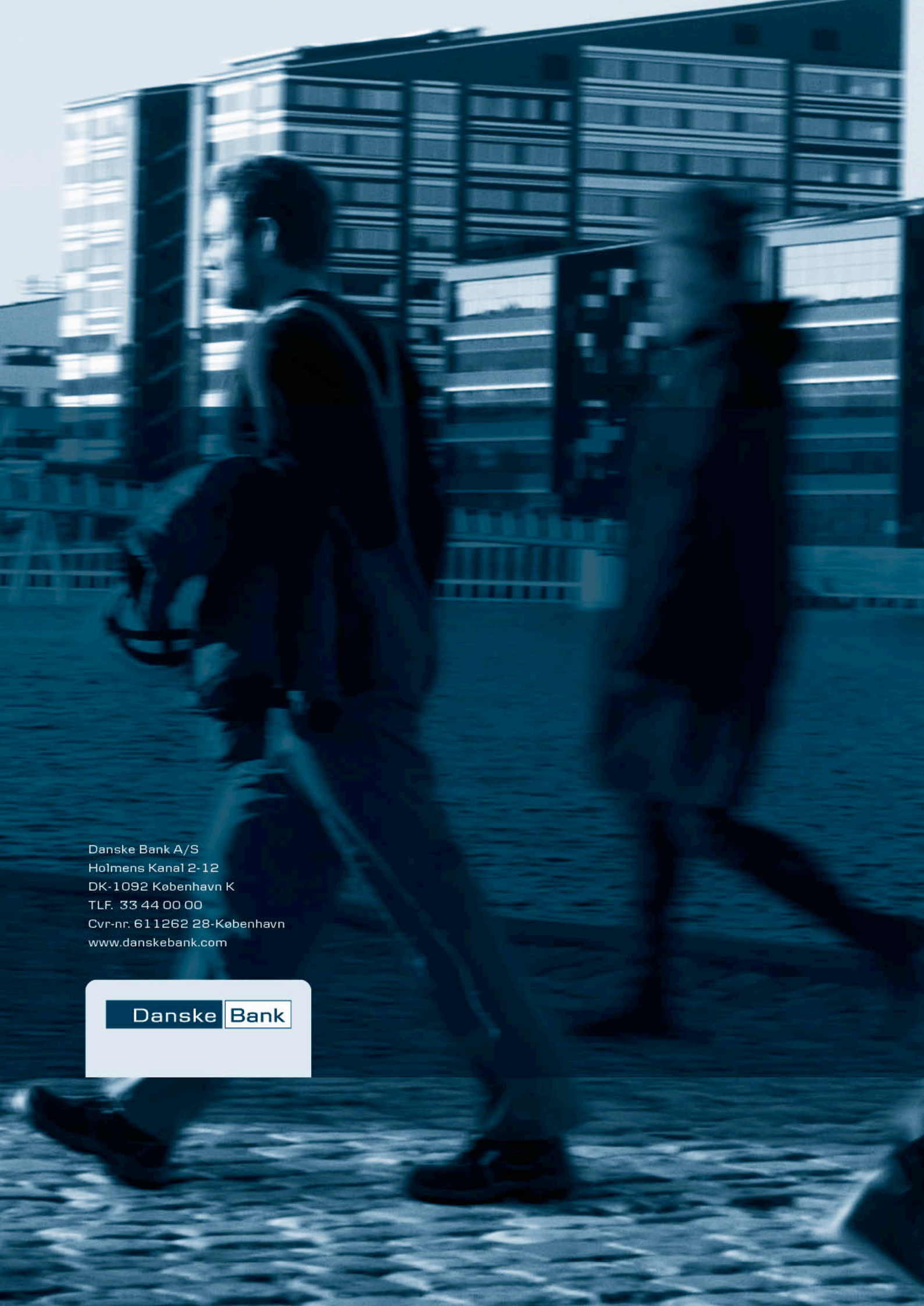

Stresstestene viser, at koncernen er tilstrækkeligt kapitaliseret til at modstå effekten af de anvendte scenarier.

5. Supplerende oplysninger

Nærværende redegørelse opdateres kvartalsvist og offentliggøres samtidig med Danske Bank koncernens delårsrapporter og årsrapport. Redegørelsen kan downloades fra Danske Banks og Realkredit Danmarks hjemmesider (www.danskebank.com/ir og www.rd.dk/investor).

En detaljeret beskrivelse af Danske Bank koncernens risikoorganisation, kapitalstyring, risikoprofil, eksponering mv. findes i publikationen Risikostyring 2013, der offentliggøres i forbindelse med koncernens Årsrapport 2013. Publikationen kan downloades fra www.danskebank.com/ir.

Danske Bank A/S
Holmens Kanal 2-12
DK-1092 København K
TLF. 33 44 00 00
Cvr-nr. 611262 28-København
www.danskebank.com

Danske Bank